

ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (2), 1164-1201

Geliş Tarihi:28.07.2023 Kabul Tarihi: 14.09.2023

Yayın: 2023 Yayın Tarihi: 15.10.2023

<https://doi.org/10.30561/sinopusd.1334250>

<https://dergipark.org.tr/sinopusd>

ÂŞIK DAVUT SULARI TÜRKÜLERİNİN MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA BELİRTİLEN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ VE TEMA ANALİZLERİ

Ersan ÇİFTÇİ*
Serap Yağmur İLHAN*

Öz

Âşıklar, toplumun duygu, düşünce ve yaşayış tarzını yansıtmaları bakımından, Türk toplumu için önemli kültür öğelerinin arasında gelmektedir. Âşık Davut Sulari de bu öğelerin önemli bir temsilcisi, taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. Buna bağlı olarak, yapılan çalışmada, değerler eğitiminde Âşık Davut Sulari türkülerinin incelenmesi ve sözel tema analizlerinin yapılması, buradan hareketle de toplumsal izlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Ve çalışma bu yönüyle önem taşımaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, Âşık Davut Sulari'ye ait TRT Türk Halk Müziği repertuarında yer alan ve almayan ulaşılabilen 200 türkü oluşturmaktadır. Araştırmada, nitel yöntemlerden içerik analizi ve belgesel tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda, Sulari'nin türkülleri MEB İlköğretim ve Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programlarında yer alan 10 kök değer (*adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik*) bakımından incelenerek söz katmanları açısından tema analizlerinde bulunulmuştur. Çalışmanın sonucunda; Sulari türküllerinde en fazla “*sevgi*” değerinin mevcut olduğu, “*adalet*”, “*yardımseverlik*” ve “*sorumluluk*” değerlerinin mevcut olmadığı, en az görülen değerlerin ise “*sevgi-saygı*”, “*sevgi-öz denetim*”, “*öz denetim*” ve “*öz denetim-dürüstlük*” değerleri olduğu incelenmiştir. Değer tespit edilen türküller, temaları açısından incelendiğinde ise türkülerde en yoğun olan değer ve temanın “*sevgi değeri ve aşk teması*” olduğu, “*sevgi-saygı değeri, anlatı teması*”, “*sevgi-öz denetim değeri, tasavvufi tema*”, “*sevgi değeri, aşk ve hasret teması*”, “*sevgi değeri, farkındalık ve çaresizlik teması*”, “*sevgi değeri, öz denetim ve tasavvufi tema*”, “*sevgi değeri, farkındalık teması*”, “*sevgi değeri öğüt teması*”, “*sevgi değeri, sitem teması*”, “*sevgi değeri yakınma teması*”, “*dostluk değeri, anlatı teması*”, “*dostluk değeri, hasret teması*”, “*dostluk değeri, sitem teması*”, “*dostluk değeri, tasavvufi tema*”, “*dürüstlük değeri, anlatı teması*”, “*sabır değeri, öğretici tema*”, “*sabır değeri, yakınma teması*”, “*vatanseverlik değeri, hasret teması*”, “*vatanseverlik değeri, yakınma teması*”, “*öz denetim değeri, çalışkanlık teması*”, “*saygı değeri, yakınma teması*” ve “*sevgi değeri, anlatı ve öğüt temalarında*” olan türküllerin ise en az yoğunlukta olduğu saptanmıştır.

* Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı, ersan.ciftci@inonu.edu.tr, 0000-0001-9889-3078

* Öğr. Gör. Dr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Müzik Bölümü, serapyagmurilhan@ksu.edu.tr, 0000-0002-1383-3576

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Türkülerde Değerler Eğitimi, Âşık Davut Sulari Türkülerinde Değerler

INVESTIGATION OF MINSTREL DAVUT SULARI FOLK SONGS IN TERMS OF VALUES STATED IN MUSIC EDUCATION PROGRAMS AND THEME ANALYSIS

Abstract

Abstract: Minstrels are among the important cultural elements in Turkish society in terms of reflecting the society's feelings, thoughts and lifestyle. Âşık Davut Sulari is an important representative, carrier and transmitter of these elements. The study aimed to examine the folk songs of Âşık Davut Sulari in values education and to perform verbal theme analysis, and from this, to reveal the social traces. And the study is important in this respect. The study group of the research consists of 200 folk songs belonging to Âşık Davut Sulari, some of which are available in the TRT Turkish Folk Music repertoire. In the research, content analysis and documentary scanning models from qualitative methods were used. In this context, Sulari's folk songs were examined in terms of 10 root values (*justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness*) included in the MEB Primary and Secondary Education Music Lesson Curriculum and theme analyzes were made in terms of lyric layers. As a result of the study, it was observed that; in Sulari folk songs, the value of "love" was mostly included; the values of "justice", "helpfulness" and "responsibility" were not used. It was concluded that the least common values were "love-respect", "love, self-control", "self-control" and "self-control-honesty". When the folk songs whose values were determined were examined in terms of their themes, it was determined that the most intense value and theme in the folk songs were "love value and love theme", "Love-respect value, narrative theme", "love-self-control value, mystical theme", "love value, love and longing theme", "love value, awareness and helplessness theme", "love value, self-control and mystical theme", "love value, awareness theme", "love value advice theme", "love value, reproach theme", "love value complaint theme", "friendship value, narrative theme", "friendship value, longing theme", "friendship value, reproach theme", "friendship value, mystical theme", "honesty value, narrative theme", "patience value, instructive theme", "patience value, complaint theme", "patriotic value, longing theme", "patriotic value, complaint theme", "self-control value, diligence theme", "respect value, the theme of complaint" and "love value, narrative and advice themes" were the least dense.

Keywords: Values in Âşık Davut Sulari Folk Songs

Giriş

Değerler, toplumdaki bireylerin ilişkileri ve birbirlerine karşı davranışlarını düzenleyen, sağlıklı toplumsal ilişkileri olan bir yapının sağlanması veya korunması açısından önem arz eden yazısız toplumsal ilkelerdir. Bu ilkeler toplumun uyum içerisinde yaşamasını sağlar. Bu ilkeler değerler çatısı altında toplandığında; tevazu, saygı, sevgi, hoşgörü, anlayış, vatanseverlik, yardımseverlik veya adalet şeklinde örneklendirilebilir.

Değerler, bireylerin biyolojik ihtiyaçlarından doğan, onların birbiriyle olan etkileşimlerini kolaylaştıran, toplumsal ihtiyaçlara cevap veren ve seçimlerini yönlendiren arzu ve hedeflerdir (Seddig ve Davidov, 2018; s. 2, Schwartz, 1994, s. 21).

Değerler, bireylerin davranışlarındaki istenen veya arzu edilebilir eylemlere kılavuzluk eden ilkeler bütünüdür (Halstead ve Taylor, 2000, s. 169). Değerlerin bireylere öğretimi, değerler eğitimi ile gerçekleşmektedir. Değerler eğitimi, kasıtlı ve istendik bir şekilde bireylerin toplumla olan bağını güçlendirmek ve toplum ile uyum içerisinde yaşamını sürdürmesini sağlamak amacıyla verilen eğitimidir. (Bozkurt, 2019, s. 20). Bu bilgiler ışığında, değerler eğitiminin hem bireysel hem de toplumsal yönlerinin olduğu söylenebilir. Değerler eğitimi, ailede verilen eğitim ile başlayıp okulda verilen eğitimle devam etmektedir.

Aileler, değerler eğitiminin temelini oluşturmakta iken okulların ise, bireylerin yaşam süreçlerinin düzenlemesi ve onların toplumsallaştırılması konusunda önemli işlevleri vardır (Bolat, 2016, s. 323). Bu da okullarda değerler eğitiminin sistematik bir şekilde kazandırılması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu sistematikliğin sağlanması amacıyla ilköğretim, ortaokul ve lise kademelerindeki tüm öğretim programlarına (müzik, matematik, fen, görsel sanatlar vs.) değerler eğitimi kazanımı eklenmiştir. Değerler eğitimi, bu öğretim programları içerisinde bireylere örtük bir şekilde kazandırılmaktadır. 2018 yılında yenilenen Millî Eğitim Bakanlığı öğretim

programında belirlenen değerler, 10 kök başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu değerler, aşağıdaki tabloda belirtildiği gibidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2018);

Tablo 1. Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Öğretim Programında Belirtilen Değerler

Değerler				
Adalet	Dostluk	Dürüstlük	Öz Denetim	Sabır
Saygı	Sevgi	Sorumluluk	Vatanseverlik	Yardımsızlık

Birçok farklı duyu organına hitap etmesinden dolayı müzik derslerinin, bahsedilen değerlerin bireylere kolaylıkla aktarılmasında önemli bir işlevi olduğu düşünülmektedir. Bu aktarımı sağlamanın en kolay yollarından birinin halkın duygu, düşünce ve yaşam tarzını bireylere yansıtan türlerden biri olan türkülerdir. Türkülerde değerler kadar işlenen temalar da önemlidir. Değerler, bir toplumun arzu edilir davranışlarını belirtirken, temalar ise toplumdaki bireylerin üzerinde durdukları konuları açıklamaları açısından önemlidir. Temalar aşk, gurbet, hasret, kahramanlık gibi birçok alt kategoriye ayrılmıştır. Değerler, tüm öğretim programları ve özellikle de birçok duyu organına hitap eden müzik derslerinde, bireylere aktarım açısından kültür yansıtıcılarından biri olan Türk halk edebiyatı vs. gibi alanlardan farklılık göstermektedir.

Değerler Eğitimi Aracı Olarak Müzik Dersleri

Eğitim sisteminin öncelikli görevi, toplumun varlığını ve kültürünü koruyarak kültürün gelecek nesillere aktarılmasının sağlanmasıdır. Toplumun varlığı ve kültürünün korunmasının sağlanabilmesi için de gelecek nesillerin bilgi ve beceri kadar ahlaki değerler ile de donatılmış olması gerekmektedir (Cihan, 2014, s. 431). Çevresiyle uyumlu, hoşgörü sahibi, saygılı, vatanını-milletini seven ve kendini gerçekleştirmiş bireyler, ancak sağlam bir eğitimle yetiştirilebilir. Sanatın insana verdiği haz ile bu eğitimin zorunluluktan çıkarılıp severek, isteyerek ve zevkle çocuklara verilmesi sağlanabilir. Bu değerlerin çocuklara müzik eğitimi yoluyla kazandırılması ise öğrenmenin kalıcılığının sağlanması açısından etkili bir yol olabileceği düşünülmektedir (Karagöz, 2013, s. 54). Bu bağlamda, müzik eğitiminin

değerler öğretimi konusunda çocuklarda eğlenerek öğrenmede kalıcılığı artırdığı söylenebilir.

Millî Eğitim Bakanlığı müfredatı kapsamında yer alan tüm dersler, örtük program kapsamında değerler eğitimini kazandırma amacı gütsen müzik dersleri, duyuşsal, bilişsel ve psikomotor alanlara daha fazla hitap ettiğinden dolayı bu kazanımların sağlanması açısından önem arz ettiği düşünülmektedir. Uçan (1997, s. 8) Buna bağlı olarak, insan davranışlarının, duyuşsal, bilişsel, devinişsel ve sezici yönden çok çeşitlilik gösterdiği, müziğin de bu etkilere sahip olmasından dolayı ayrı ve önemli bir yer tuttuğu söylenebilir.

Müzik eğitimi, özellikle orkestra ve koro gibi toplu müzik etkinlikleri kapsamında düşünüldüğünde, bireylerde, sosyal uyum ve etkileşimi geliştirmektedir. Bu sayede, bireylerde, iş birliği gibi birtakım değerlerin kazandırılması sağlanmaktadır (Öztürk ve Can, 2020, s. 1054). Müzik eğitimde bahsedilen bu değerlerin yanı sıra bireylere diğer birçok değer de kazandırılabilirliği düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde değerler, bireylere çeşitli araçlar ile kazandırılabilir. Bu değerler, içerisinde; çocuk şarkıları, marşlar, Türk halk ve sanat müziği gibi birçok müzik türünün de bulunduğu Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan ve okullara gönderilen kitaplar aracılığıyla kazandırılabilir.

Değerlerin bireylere aktarılmasında en önemli türlerden biri ise, halkın duygu ve düşüncelerini samimi olarak yansıtmaktan dolayı Türk halk müziği türü olduğu düşünülmektedir.

Türkülerde Değerler

Türk tarihi incelendiğinde, Türklerin hayatı fetihlerle başlamış olup zamanla yeni toprakları yurt edinerek geniş coğrafyalara yayılma şansının bulunduğu görülmüştür. Anavatanları Orta Asya olan Türkler, bugün yedi Türk Cumhuriyeti ve birçok özerk toplulukta, ayrıca çeşitli devletlerin idaresinde azınlık halinde yaşam-

larını sürdürmektedir. Geniş coğrafyalarda yayılım göstermesinden dolayı farklı birikimleri ve çok çeşitli kültürel yapıları bünyesine katmayı sağlamıştır (Bozok, 2010, s. 41). Bu çeşitlilik ve birikimler bireylerin tüm yaşam tarzına yansıdığı gibi halk müziğine de yansımıştır.

Türk halk müziği, toplumun ortak duygu ve düşüncelerini yansıtmakla beraber, müzikal yapısında, ezgilerinde ve sözlerinde bulunan samimiyet, coşku ve yaşamışlıklardan kaynaklanan mesajlar barındırmaktadır. Bu da Türk halk müziğinin toplum yaşamına katkı sağlamasında, etkili bir iletişim aracı olma özelliğini beraberinde getirmektedir. Özellikle sözler, sadece türkünün ezgisel yönünün aktarılmasında kullanılan bir araç olmakla kalmayıp (Kınık, 2011, s. 136) aynı zamanda halkın içinden doğması ve halkın duygularını yansıması açısından toplumsal değerlerin bireylere aktarılmasında da önemli bir yer tuttuğu düşünülmektedir.

Türk halk müziği, engin geçmişe, sağlam temellere/ çok çeşitliliğe dayanması ve Türk Halkına özgü ifade biçimlerini bünyesinde barındırmasından dolayı, Türk kültür yaşantısı içerisinde değerlerin yansıtılmasında kullanılan önemli bir araçtır (Bulut, 2019, s. 13). Türk halk müziğinin içerisinde, âşıkların, değerlerin toplumdaki topluma saz ve sözler ile aktarılmasında önemli kültür elçileri olduğu söylenebilir.

Âşıklar, Türk sözlü kültüründe aktarım görevi üstlenen kişilerdir. Diğer bir ifadeyle, halk şiiri ve müziğinin temsilcileridir. İceraları ve edebi üretimleriyle hem kendilerinin hem de yüz yüze veya dolaylı olarak iletişim kurdukları kitlenin geçmişle ilişki kurulması bağlamında (Arslan, 2015, s. 1, Çelebi, 1986, s. 229), değerlerin toplumlara aktarılması hususunda önemli bir işleve sahip olduğu söylenebilir. Türk halk müziği temalarının da türkülerde anlatılmak istenen duygu ve düşünceyi aktarması yönü ile önemli işlevleri bulunmaktadır.

Türkülerde Sözel Temalar

Temalar, eserlerde (öğretici veya edebi eserler) işlenen ana düşünce, ana fikir, ana konu veya temelerdir (Oktay, 2018). Başka bir anlamda, söz yazarının bir

eserde genel itibari ile anlatmak istediği genel düşünce de denebilir. Temalar, sabit veya tek tip sözel kelime gruplarını oluşturmamak ile beraber metin içerisinde çeşitli şekil ve kalıplar içerisinde de kendini göstermektedir (Erkan, 2012). Temalar, şiirler, metinler (düzyazı) ve filmler gibi çeşitli eserlerde olabildiği gibi müzikte ve müziğin alt türlerinden biri olan Albayrak (2009)' ın da “müzikli Türk halk şiiri” olarak belirtmiş olduğu sözlü Türk halk müziği eserlerinde de doğal olarak bulunmaktadır.

Eserlerde işlenen temaların, çeşitli alt tiplerde olduğu görülmektedir. En çok işlenen temalar aşağıda belirtildiği gibidir:

Aşk teması; iki insanın birbirine duyduğu, birine karşı tek taraflı duyulan ya da Allah'a, peygamberlere/ düşünce veya inançlarını benimsediği kişilere karşı duyulan yoğun sevgidir (Çapan, 2009). Bu tema, eserlerde en çok işlenen temalardan biridir.

Gurbet teması; Türk edebiyatında en fazla işlenen temalardan biri olup daha iyi imkanlara sahip olmak (ekonomik, güvenlik nedenler vs.) amacıyla büyük şehirlere ya da ülkelere yerleşme sonrası oluşan duyguların aktarıldığı temalardır (Göher Vural, 2011).

Hasret teması; kalıcı göç veya geçici olarak yer değiştirme sonucu bireylerde oluşan özlemi oluşturan temalardır (Vural, 2018).

Kahramanlık, askerlik, savaş teması; İnsani davranışların zirvesi olarak görülen; merhamet, diğergamlık, toplum yanlılığı gibi toplum menfaatini ön planda tutan davranışların aktarıldığı temalardır (Franco vd, 2016).

Tasavvufi tema; Tanrı'ya, peygamberlere, kutsal kabul edilen ve izi doğrultusunda gidilen zatlara duyulan güçlü bağı aktaran eserlerde bulunan temalardır (Britten, 2023).

Âşık Davut Sulari

Davut Ağbaba, yani değişen soyismiyile Davut Sulari, 1925 yılında Erzincan'da (Çayırılı ilçesi Karahüseyin Köyü'nde) dünyaya gelmiştir. Sulari, Türk halk

müziği adına birçok konser ve projelerde yer almış olup Türk halk müziği alanında birçok beste yapmıştır. Sulari, kendi yöresi ve diğer yörelerin türkülerini, deyişlerini, ayrıca kendine ait olan ya da olmayan eserleri (diğer ozanların eserlerini), geleneğin farklı dönemlerini temsil etmesinin yanı sıra onları topluma aktaran önemli bir kaynak kişidir. O, birçok aşığı müziğiyle etkisi altına almıştır. Birçok önemli sanatçı ise günümüzde hala onun eserlerini seslendirmektedir (Yalsızuçanlar, 2018, s. 35-36). 18 Ocak 1985 yılında geçirdiği rahatsızlık sonucu Erzurum’da hayata gözlerini yummuştur (Arvas, 2015, s. 202). Birçok türküsü buluna Âşık Davut Sulari, türkülerinde, toplumun kültürü, inançları ve değerlerini yansıtır. Bunun yanı sıra türkülerinde işlemiş olduğu temalar da çok çeşitlilik göstermektedir.

Problem Durumu

Âşıklar, toplumun duygu, düşünce ve yaşayış tarzını yansıtmaları bakımından, Türk toplumu için önemli kültür öğelerinin arasında gelmektedir. Âşık Davut Sulari de bu öğelerin önemli bir temsilcisi, taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. Buna bağlı olarak, yapılan çalışmada, değerler eğitiminde Âşık Davut Sulari türkülerinin incelenmesi ve sözel tema analizlerinin yapılması, buradan hareketle de toplumsal izlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Ve çalışma bu yönüyle önem taşımaktadır. İlgili literatür incelendiğinde, konu ile ilgili yeterince çalışma yapılmamış olduğu görülmüştür. Bu bilgiler doğrultusunda, yapılan çalışmanın, ilgili literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesi, “Âşık Davut Sulari türkülerinin temaları, Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programında belirtilen kök değerlerle ne kadar örtüşmektedir ve incelenen türküler değerler eğitiminde nasıl kullanılabilir?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

1. Âşık Davut Sulari türkülerinin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş olan kök değerler ve temaları açısından dağılımı nasıldır?

2. Âşık Davut Sulari türkülerinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş olan kök değerler ve temalar ne şekilde işlenmiştir?

Yöntem

Bu araştırma; içerik analizi ve belgesel tarama modellerine dayalı betimsel nitelikte bir araştırmadır. Betimsel araştırma, bir problemi tanımlamak, yorumlamak ve irdelemek için kullanılır. Bu araştırma ile bazı ölçütler göz önüne alınarak incelenen değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı incelenir (Aydoğdu vd., 2017, s. 558). İçerik analizi, verilerin sınıflandırılması ve bu verilerin hangi yargıları içerdiğini ortaya koymak için araştırmacının ortaya koyduğu bilimsel rapordur (Janis, 1943, s. 425). Belgesel tarama, araştırmacının veri setini oluşturan kaynak niteliğinde olan çeşitli dokümanların elde edilmesi, incelenmesi ve analizine dayanan bir araştırma yöntemidir (Özkan, 2019).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Âşık Davut Sulari'nin TRT Türk halk müziği repertuvarında yer alan ve almayan ulaşılabilen 200 türkü oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri kaynağını 200 Âşık Davut Sulari türküsü oluşturmaktadır. Âşık Davut Sulari türkülerinde olan değerler, müzik dersi öğretim programlarında (1- 2- 3- 4- 5- 6- 7- 8. ve 9-10-11-12. sınıf) bulunan 10 kök değere (*adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik*) göre incelenmiş olup değer tespit edilen türkülerin, temaları (konuları) analiz edilmiştir. Şarkı sözleri ve notalarında, değer ve temaların geçtiği yerler örneklendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada, 200 Âşık Davut Sulari türküsünde, açık veya örtük bir şekilde bulunan değer ifadeleri tespit edilmiş olup, değer ifadeleri tespit edilen türküler, temaları bakımından incelenmiştir. İçerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde, amaç, toplanacak verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla, bu analizde toplanan verilerin kavramsallaştırılması, kavramsallaşan verilerin ise mantıklı bir şekilde düzenlenmesi ve bu verileri açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Araştırmada, Âşık Davut Sulari'ye ait TRT Türk halk müziği repertuarında yer alan ve almayan ulaşılabilen 200 türkü, Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programında yer alan 10 kök değer açısından incelenmiştir. Değerleri saptanan türkülerin, temaları detaylıca incelenmiş olup, değer ve tema dağılımları verimştir. Aşağıda ise TRT Türk halk müziği repertuarında yer alan ve almayan değer ifadeleri incelenecek olan Âşık Davut Sulari'ye ait tüm türküler gösterilmiştir. Bu kapsamda 200 türküye ulaşılmıştır:

Tablo 2. TRT Repertuarında Yer Alan ve Almayan Türküler

TRT Repertuarında Yer Alan ve Almayan Türküler				
1. Ağayı Gerbela	2. Ahu Gözlüm Benim İçin	3. Ahu Gözlüm Sana Ben Ben Demiştım	4. Ahu Gözlüm Senden Uzak Olmam Allah Etmesin	5. Akçalının Altında
6. Alan Kalmadı	7. Almanya'da Çalışmaya Gelenler	8. Alemin İçinde Böyle Gezerim	9. Alın Kızmayın	10. Alo
11. Asi Güzel	12. Aşk Bir Padişah'tır Sevda Veziri	13. Aşkınan	14. Ayıptır	15. A Zalim
16. Baban	17. Bağışla	18. Baharda Bizim Yaylada Ilgıt Ilgıt Yel Gelir	19. Bahçenin Kapısını Açtım	20. Banane

<i>TRT Repertuvarında Yer Alan ve Almayan Türküler</i>				
21. Bana Bu İlmi İrfanı Veren	22. Bana Bu Sey Yolu	23. Battalgazi	24. Ben Bir F talığa	25. Ben Bir Güzel Sevdim
26. Benden Selam Olsun	27. Benden Soru Aşık Olanlar	28. Ben Dervişem Hoşça Düzmü	29. Benem	30. Benim Bir Derdim Var
31. Benim Davam	32. Benim Elem İlen Bağrım Doludur	33. Benim Hazreti Hüseyinim Var	34. Ben Öyle Mahbup Sevc	35. Ben Pirim Diyene
36. Ben Yol Mazlumuyum	37. Bilsin	38. Binbir Mihne ile Bir Gül Bitirdim	39. Bir Ağan Kapısında	40. Biraz Evvel Toroslardan Bahsettin
41. Bir Cahil Birazcık Mesnet Bulunca	42. Bir Çift Turna Gördüm Selim Yolunda	43. Bir Dilberin Sevdasıyla Yanarım Ben Yanarım	44. Bir Güzel Aşığyım	45. Bir Meleğin Yakıtığını
46. Bir Su Ver İçeyim	47. Bir Taş Attım Çegile	48. Bir Yiğit Gurbete Düşse	49. Bismillahi Elif	50. Boş Değil Dede
51. Böyle İkrarınan Böyle Yolunan	52. Bu Dünya Bakidir	53. Bugün Bayram Günü	54. Bugün Dostun Pazarında Üçbeş Devran Var	55. Bugün Hakike Doğru Giderim
56. Bugün Nazlı Pire Yolum	57. Bu kadar mı Bana Sitem Eyledin	58. Bulağa Yağdı Piyan	59. Bu Yola Talip Ol Bağlandın İse	60. Cedd-i Pakimdir Muhammed Babı Zişanım Al
61. Cihan Bizim Dedik Cevher Nerede	62. Çek Kateri Ben Gelirem Peşine	63. Çıkar Yücelerde Yumak Yuvarlar	64. Çok Şükür	65. Çoktan Beri Yollarımı Gözlerim
66. Çok Zordur	67. Dada Dolan Git Sor Öğren	68. Dağlar Sizi Delik Delik Delerem	69. Deli Gönül	70. Divane
71. Dost Bağından Bir Gonca Gül	72. Dört Kitap Okudum	73. Duydum Dost Sözüünü Şad-ı Hürremem	74. Dünya Arsızındır Fırsat Pirsizin	75. Efendiler Bağ

<i>TRT Repertuarında Yer Alan ve Almayan Türküler</i>				
76. Eğer Benden Bab-ı Hikmet Sorarsan	77. Ela Gözlerini Sevdiğim Dilber	78. Elde Düğün Bayram Benim Neyime	79. Erzincan'dan Yolculuk	80. Evi Yalnız Bizden Destur Diliyor
81. Ey Dilber Aşk-ı Beyanım	82. Ey Hamamcı	83. Ey Güzeller Şahı Bir Abidesin	84. Eylen Turnam	85. Fani
86. Gahnut Yaylası	87. Gel Aslım Sorarsan	88. Geru	89. Gız Senin Derdinden Derbeder Oldum	90. Gittim
91. Gizlidir	92. Gönümün Sultanı Canımın Canı	93. Gönümünden Ruhumdan Hiç Sormayın ki	94. Gönül Defterini Açtım Okuram	95. Gönül Dostun Divanına
96. Göremez Onlar	97. Görücü Muhammed Ali	98. Gözlerim Doldu	99. Göznum	100. Gül Cemalin Kabe Gibi Görmeyen Bilmez Seni
101. Güzellerin Meclisine	102. Güzel Yar	103. Haçkar Ana	104. Hakkım İsterem	105. Halife-i Ruyi Zemin
106. Hamdim	107. Hangi Rüzgar Esti Taş Yürekli Yar	108. Hatrı Hayalizde	109. Havuz Başının Gülleri	110. Hayal Meyan Olmuş
111. Hayat Veriyorsun	112. Hayırdır İnşallah	113. Hazreti Şah ile	114. Hiç Korkma	115. Hurufiye
116. Hz. İsmail'im	117. İmam Ağa	118. İmam Hüseyin	119. İmam Hüseynim	120. İpek Tellerine Gönül Bağladım
121. İsmini Sevdiğim	122. İşçi Geldim Almanya'ya Açtım	123. İşte Yetimlerin Yetimi	124. İyi Bil	125. Kahpe Dünya
126. Kara Kaşlar Siyah Gözler Bedir Üze	127. Kaşların İnce Mince	128. Kelmizi	129. Kerrarım Sensin	130. Kiblemdir Cemalin
131. Kırklar Meydanında Pirlere Var İdi	132. Kızılbel Sultanı	133. Kimden Öğüt Aldım	134. Kirpiğin Kaşına Değdiği Zaman	135. Kolkola Girmiş Geziyor
136. Kumaş mısın	137. Kutb-ı Âlem Gerçek Kişi	138. Kün	139. Küntü Kenzullahtan	140. Mehek Mehmet

<i>TRT Repertuvarında Yer Alan ve Almayan Türküler</i>				
141. Menekşe Ded	142. Mihraci Nebiye Varam	143. Mirac-1 Nebi	144. Muhabbet Dedğin	145. Muhammed'den Dörtbinbeşyüzyıl Evvel
146. Nadü Ali Gül	147. Nasılsınız	148. Necef Deryasından Bir Gemim Geldi	149. Nedendir	150. Nesimi
151. Nist	152. Olamam	153. Ondan Sor	154. Orman Kıbarı Değilsin Ürkek Ceylansın	155. Ölmeden Evvel Ölmüş Kişiyem
156. Peñ-i Al-i A	157. Per-vaneler Gibi	158. Rahman Sendedir	159. Reisim	160. Reyhani
161. Sabah Nama	162. Sabah Oldu Tan Yıldızı Atıyor	163. Sakın Ebrulerin	164. Sam Yelimi Vurdu	165. Sarı Çiçek
166. Seher Vakti Kalkan Kervan	167. Sen Bendesin Ben Sendeyim	168. Senin Derdin İle Cümle Cihan	169. Seyyid Hüseyin	170. Seyyit Sabunlu'nun Bahçesinde
171. Sır Şehri	172. Siyah Perçemini Dökmüş Yüzüne	173. Sor Beni	174. Süren Var Belki	175. Şah Şehit
176. Şepke'nin Kavakları	177. Şu Divane Gönlüm Bahar Çağında	178. Şu Hakikat Göz Önünde Görenlere Er Denirdi	179. Şu Tefsire Ben Bir Göz Attım	180. Şu Yüce Dağları Duman Kaplamış
181. Tel Gülüm	182. Tercan Kazası'ndan Gelen Bir Gelin	183. Ulu Dağlar Gibi Kar Olan Başım	184. Ulu Divandan Geldik	185. Üçlerdir
186. Üç Telli Turnam	187. Vardım Kırklar Kapısına	188. Varımdır Ali	189. Verene Bakın	190. Yaban Gülü
191. Ya İkrarım	192. Yapsın Da Görüm	193. Yar Sevmesi Sevaptır	194. Yarım Ismarlamış	195. Yaz Ayları Geldi Geçti
196. Yeşilova Yolun Gözler Geçerken	197. Yetiş	198. Yıllar Ev Yoldaş İdik Dost İdik	199. Yine Kırçalandı Dağların Başı	200. Yola Talip Olup Bağlandın İse

*Yukarıda TRT Repertuarında olan ve olmayan tüm türküler verilmiş olup bulgular kısmında değer tespit edilen türkülerin analizleri yapılmıştır.

Etik

Araştırmanın etik kurul izni KSÜ Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 18.07.2023 Tarih ve 2023-28 sayılı oturumunda alınan 1 numaralı karar ile alınmıştır.

Bulgular

Âşık Davut Sulari'ye ait 200 türküye ulaşılmıştır. Bu türkülerin değerleri incelenmiş olup tema analizleri yapılmıştır. Bu tema analizleri değerlere karşılık gelen temalara göre yapılmıştır.

1. Sevgi Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 3. Sevgi Değeri ve Aşk Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Hayırdır İnşallah	Sevgi	Aşk
Yar Sevmesi Sevaptır		
Ben Öyle Bir Mahbup Sevdim		
Bir Güzelin Aşığıyım		
Bu Dünya Bakidir		
Hayat Veriyorsun		
Güzel Yar		
Ben Bir Güzel Sevdim		
İsmini Sevdğim		
Ela Gözlerini Sevdğim Dilber		
Kaşların İnce Mince		
Olamam		
Ey Güzeller Şahı Bir Abidesin		
Güzellerin Meclisine		
Aşk Bir Padişahdır Sevda Veziri		
İpek Tellerine Gönül Bağladım		
Ahu Gözlüm Sana Ben Ben Demiştim		
Ey Dilber Aşk-ı Beyanım		
Sabah Namazında Gördüm		
Sen Bendesin Ben Sendeyim		
Bir Dilberin Sevdasıyla Yanarım Ben Yanarım		

Tablo 3'te Âşık Davut Sulari'ye ait sevgi değeri ve aşk teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 21'inin sevgi değeri ve aşk temasında olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde, sevgi değeri ve aşk teması taşıdığı tespit edilen türküllerin %10.50 olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Sevgi Değeri ve Birden Fazla Tema Tespit Edilen Türküller

Türküller	Değerler	Temalar	
Deli Gönül	Sevgi	Aşk	Hasret
Ölmeden Evve Ölmüş Kişiyem		Farkındalık	Çaresizlik
Baban		Anlatı	Öğüt

Tablo 4'te Âşık Davut Sulari'ye ait türküllerin sevgi değerinde olup birden fazla tema tespit edilen türküllerin dağılımı verilmiştir. Sevgi değerinde olup aşk, hasret, farkındalık ve çaresizlik, anlatı ve öğüt temaları tespit edilen birer türkü olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküllerinin %0,50'sinin sevgi değeri, aşk ve hasret teması, sevgi değeri, farkındalık ve çaresizlik teması, sevgi değeri, anlatı ve öğüt temasında olduğu incelenmiştir. Sevgi değeri ve iki farklı temaya sahip olan türküllerin ise %1,5 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 5. Sevgi Değeri ve Tasavvufi Tema Tespit Edilen Türküller

Türküller	Değerler	Temalar
Haçkar Ana	Sevgi	Tasavvufi
Biz Ezelden İkrar Verdik		
Benem		
İmam Hüseyin		
Varımdır Ali		
Süren Var Belki		
Mihraci Nebiye Varam		
Necef Deryasından Bir Gemim Geldi		
Bir Meleğin Yaktığını		
Orman Kibarı Değilsin Ürkek Ceylansın		
Bugün Hakikate Doğru Giderim		
Dada Dolan Git Sor Öğren		

Tablo 5’de Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve tasavvufi temada olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 12’sinin sevgi değeri ve tasavvufi temada olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde sevgi değeri ve tasavvufi tema taşıdığı tespit edilen türküllerin %6 olduğu incelenmiştir.

Tablo 6. *Sevgi Değeri ve Hasret Teması Tespit Edilen Türküller*

Türküller	Değerler	Temalar
Kirpiğin Kaşına Değdiği Zaman	Sevgi	Hasret
Gönlümün Sultanı Canımın Canı		
Böyle İkrarınan Böyle Yolunan		

Tablo 6’da Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve hasret teması tespit edilen türküllerin dağılımı incelenmiştir. Bu türküllerin 3’ünün sevgi değeri ve hasret temasında olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde, sevgi değeri ve hasret teması taşıdığı tespit edilen türküllerin %1,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 7. *Sevgi Değeri ve Farkındalık Teması Tespit Edilen Türküller*

Türküller	Değerler	Temalar
Bir Ağanın Kapısında	Sevgi	Farkındalık

Tablo 7’de Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve farkındalık teması tespit edilen türküllerin dağılımı incelenmiştir. Bu türküllerin 1’inin sevgi değeri ve farkındalık temasında olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde sevgi değeri ve farkındalık teması taşıdığı tespit edilen türküllerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 8. *Sevgi Değeri ve Öğüt Teması Tespit Edilen Türküller*

Türküller	Değerler	Temalar
Şu Tefsire Ben Bir Göz Attım	Sevgi	Öğüt

Tablo 8’de Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve öğüt teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin sevgi değeri ve öğüt temasında olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerinde sevgi değeri ve öğüt teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 9. Sevgi Değeri ve Sitem Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Hangi Rüzgar Esti Taş Yürekli Yar	Sevgi	Sitem

Tablo 9’da Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve sitem teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin sevgi değeri ve sitem temasında görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerinde sevgi değeri ve sitem teması olduğu tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 10. Sevgi Değeri ve Anlatı Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Hakkım İsterem	Sevgi	Anlatı
Siyah Perçemini Dökmüş Yüzüne		

Tablo 10’da Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve anlatı teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 2’sinin sevgi değeri ve anlatı temasında olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerinde sevgi değeri ve anlatı teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %1 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 11. Birden Fazla Değer ve Tek Tema Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler		Temalar
Biraz Evvel Toroslar'dan Bahsettin	Sevgi	Saygı	Sitem
Ayıptır	Sevgi	Öz Denetim	Tasavvufi

Tablo 11’de Âşık Davut Sulari’ye birden fazla değer ve tek tema tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin, sevgi-saygı değeri ve sitem teması ve sevgi-öz denetim değeri ve tasavvufi temada olan birer türkü olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerinde sevgi-saygı değeri ve sitem teması ve sevgi-öz denetim değeri ve tasavvufi temada olduğu tespit edilen türkülerin

%0,50 olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri içerisinde birden fazla değer ve tek tema taşıdığı tespit edilen türkülerin ise %1 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 12. Sevgi Değeri ve Yakınma Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Gız Senin Derdinden Derbeder Oldum	Sevgi	Yakınma

Tablo 12’de Âşık Davut Sulari’ye ait sevgi değeri ve yakınma teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin sevgi değeri ve yakınma temasında olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri içerisinde sevgi değeri ve yakınma teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

2. Dostluk Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 13. Dostluk Değeri ve Tasavvufi Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Bağışla	Dostluk	Tasavvufi
Alan Kalmadı		
Kün		
Hazreti Şah İle		

Tablo 13’de Âşık Davut Sulari’ye ait dostluk değeri ve tasavvufi temada olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 4’ünün dostluk değeri ve tasavvufi temada olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri içerisinde dostluk değeri ve tasavvufi tema taşıdığı tespit edilen türkülerin %2 olduğu görülmüştür.

Tablo 14. Dostluk Değeri ve Anlatı Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Yine Kırcalandı Dağların Başı	Dostluk	Anlatı

Tablo 14’te Âşık Davut Sulari’ye ait dostluk değeri ve anlatı temasında olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin dostluk değeri ve anlatı temasında olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri

içerisinde dostluk değeri ve anlatı teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 15. Dostluk Değeri ve Hasret Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Ahu gözlüm benim için	Dostluk	Hasret

Tablo 15'te Âşık Davut Sulari'ye ait dostluk değeri ve hasret teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1'inin dostluk değeri ve hasret temasında olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerini içerisinde dostluk değeri ve hasret teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 16. Dostluk Değeri ve Sitem Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Yıllar Evvel Yoldaş İdik Dost İdik	Dostluk	Sitem

Tablo 16'da Âşık Davut Sulari'ye ait dostluk değeri ve sitem teması olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1'inin dostluk değeri ve sitem temasında olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerini içerisinde dostluk değeri ve sitem teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

3. Dürüstlük Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 17. Dürüstlük Değeri ve Sitem Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Bana Bu Seyahat Yolu	Dürüstlük	Tasavvufi

Tablo 17'de Âşık Davut Sulari'ye ait dürüstlük değeri ve tasavvufi tema tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1'inin dürüstlük değeri ve tasavvufi temada olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkülerini içerisinde dürüstlük değeri tasavvufi tema taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu gözlenmiştir.

Tablo 18. *Dürüstlük Değeri ve Anlatı Teması Tespit Edilen Türküler*

Türküler	Değerler	Temalar
Nedendir	Dürüstlük	Anlatı

Tablo 18’de Âşık Davut Sulari’ye ait dürüstlük değeri ve anlatı teması tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin dürüstlük değeri ve anlatı temasında olduğu incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde dürüstlük değeri ve anlatı teması taşıdığı tespit edilen türküllerin %0,50 olduğu görülmüştür.

4. Sabır Değerinde Olan Türküler

Tablo 19. *Sabır Değeri ve Öğretici Tema Tespit Edilen Türküler*

Türküler	Değerler	Temalar
Hurufiye	Sabır	Öğretici

Tablo 19’da Âşık Davut Sulari’ye ait sabır değeri ve öğretici teması tespit edilen türküllerin dağılımı incelenmiştir. Bu türküllerin 1’inin sabır değeri ve öğretici temada olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde dürüstlük değeri ve öğretici tema taşıdığı tespit edilen türküllerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 20. *Sabır Değeri ve Tasavvufi Tema Tespit Edilen Türküler*

Türküler	Değerler	Temalar
Gönül Defterini Açtım Okuram	Sabır	Tasavvufi
Gel Aslım Sorarsan		
Çok Zordur		

Tablo 20’de Âşık Davut Sulari’ye ait sabır değeri ve tasavvufi temada olduğu tespit edilen türküllerin dağılımı incelenmiştir. Bu türküllerin 3’ünün sabır değeri ve tasavvufi temada olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkülleri içerisinde, sabır değeri ve tasavvufi tema taşıdığı tespit edilen türküllerin %1,5 olduğu görülmüştür.

6. Saygı Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 21. Saygı Değeri ve Yakınma Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Dünya Arsızındır Fırsat Pirsizin	Saygı	Yakınma

Tablo 21’de Âşık Davut Sulari’ye ait saygı değeri ve yakınma teması olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin saygı değeri ve yakınma temasında olduğu görülmüştür. Tüm Âşık Davut Sulari türkeleri içerisinde saygı değeri ve yakınma teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu gözlenmiştir.

5. Vatanseverlik Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 22. Vatanseverlik Değeri ve Hasret Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
İşçi Geldim Almanya'ya Açtım	Vatanseverlik	Hasret

Tablo 22’de Âşık Davut Sulari’ye ait vatanseverlik değeri ve hasret teması olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin vatanseverlik değeri ve hasret temasında olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türkeleri içerisinde vatanseverlik değeri ve hasret teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 23. Vatanseverlik Değeri ve Yakınma Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Benim Bir Derdim Var	Vatanseverlik	Yakınma

Tablo 23’te Âşık Davut Sulari’ye ait vatanseverlik değeri ve yakınma temasında olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin vatanseverlik değeri ve yakınma temasında olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut

Sulari türküleri içerisinde vatanseverlik değeri ve yakınma teması taşıdığı tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

5. Öz Denetim Değeri Tespit Edilen Türküler

Tablo 24. Öz Denetim Değeri ve Çalışkanlık Teması Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler	Temalar
Üçlerdir	Öz Denetim	Başarı

Tablo 24’de Âşık Davut Sulari’ye ait öz denetim değeri ve çalışkanlık temasında olduğu tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin öz denetim değeri ve çalışkanlık temasında olduğu gözlenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri içerisinde öz denetim değeri ve çalışkanlık teması taşıyan türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tablo 25. Birden Fazla Değer ve Tema Tespit Edilen Türküler

Türküler	Değerler		Temalar	
Bilsin	Öz Dene- tim	Dürüstlük	Öğüt	Tasavvufi

Tablo 25’de Âşık Davut Sulari’ye ait birden fazla değer ve tema tespit edilen türkülerin dağılımı incelenmiştir. Bu türkülerin 1’inin birden fazla değer ve tema içerdiği incelenmiştir. Tüm Âşık Davut Sulari türküleri içerisinde, birden fazla değer ve tema tespit edilen türkülerin %0,50 olduğu görülmüştür.

Tüm tablolar değerler açısından incelendiğinde, 66 Âşık Davut Sulari türküsünde değer olduğu incelenmiştir. Bu türkülerin %23’ünün sevgi, %3,50’sinin dostluk, %2’sinin sabır, %1’inin dürüstlük ve vatanseverlik, %0,50’sinin ise saygı, sevgi-saygı, sevgi-öz denetim, öz denetim ve öz denetim-dürüstlük değerlerinde olduğu görülmüştür.

Tüm tablolar değer ve temaları açısından incelendiğinde ise; sevgi değeri, aşk temasında olduğu tespit edilen türkülerin %10,50, sevgi değeri, tasavvufi tema olduğu tespit edilen türkülerin %6, dostluk değeri, tasavvufi temada olduğu tespit edilen türkülerin %2, sevgi değeri, hasret temasında olduğu tespit edilen türkülerin

%1,50, sabır değeri, tasavvufi tema ve sevgi değeri, anlatı temasında olduğu tespit edilen türkülerin %1, sevgi-saygı değeri, anlatı teması, sevgi-öz denetim değeri, tasavvufi tema, sevgi değeri, aşk ve hasret teması, sevgi değeri, farkındalık ve çaresizlik teması, sevgi değeri, öz denetim ve tasavvufi tema, sevgi değeri, farkındalık teması, sevgi değeri öğüt teması, sevgi değeri, sitem teması, sevgi değeri yakınma teması, dostluk değeri, anlatı teması, dostluk değeri, hasret teması, dostluk değeri, sitem teması, dostluk değeri, tasavvufi tema, dürüstlük değeri, anlatı teması, sabır değeri, öğretici tema, sabır değeri, yakınma teması, vatanseverlik değeri, hasret teması, vatanseverlik değeri, yakınma teması, öz denetim değeri, çalışkanlık teması, sevgi değeri, anlatı ve öğüt, saygı değeri, yakınma temaları tespit edilen türkülerin ise %0,50 olduğu incelenmiştir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

1. Adalet

Toplumsal iş birliğini sağlamak amacıyla belli kısıtlamaları içeren ilkeler üzerinde anlaşmaya varmak için tasarlanmış argümanlardır (Rawls, 2020: 3). Buradan hareketle adaletin toplumun düzenini sağladığı anlaşılmaktadır. Çalışmamızda incelenen türkülerden “adalet” değeri kapsamında bulguya rastlanmamıştır.

2. Dostluk

Dostluk; iki ya da daha fazla bireyin birbiri ile kurduğu derin bağ ve sevgi olarak tanımlanabilir (Thomas, 1987: 217). Tilmann-Healy (2003: 731) dostluğu gönüllülük esasına dayanan bir bağ olarak tanımlamıştır. Sitem, öfkelenmeden bireylerin tek taraflı yapmış olduğu hareket veya söylediği söze karşın alınganlık ve üzüntü duygularını sözler ile belirtmesidir (Hussein, 2022). Çalışmada 7 türküde “*dostluk*” değeri ile ilgili ifadeler olduğu incelenmiştir. bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari’ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“Yıllar Evvel Yoldaş İdik Dost İdik” adlı türkü örneğinde “dostluk” değeri, “sitem” temasında olan türkü aşağıdaki şekildedir:

*“Yıllar evvel yoldaş idik dost idik
Demek dostu sormak zor Hamit Çine
Duydum emekliye ayrılmışsınız
Bazen mektup ile sor Hamit Çine”*

“Yıllar Evvel Yoldaş İdik Dost İdik” adlı türküde, “Yıllar Evvel Yoldaş İdik Dost İdik” ifadesinde dostluk değerinin açık şekilde olduğu göze çarpmaktadır. “Demek dostu sormak zor Hamit Çine, Duydum emekliye ayrılmışsınız” ifadelerinde sitem teması olduğu incelenmiştir.

3. Dürüstlük

Dürüstlük doğruyu söyleme ve verilen sözleri tutma eğilimidir (Hugh-Jones, 2016: 99). Dürüstlüğün insani ilişkileri düzenlemesi açısından önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Anlatı temalı türkülerde bölgeye (efsaneler, destanlar) ya da bireye özgü konuların anlatı şekli ile ele alındığı türkülerdir (Vural, 2013). Araştırmada 2 türküde “dürüstlük” değeri ile ilgili ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari’ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“Nedendir” adlı türkü örneğinde, “dürüstlük” değeri ve “anlatı” teması aşağıdaki dizelerde görüldüğü gibi örtük bir şekilde belirtilmiştir:

*“Ne Muhammed bildik ve nede Ali
Her birimiz olduk bir karaçalı
Boynumuzda vardır çoluk çocuk ahvali
Çeşit mahlukata gittik nedendir”*

*“Ey Davut Sulari sen seni tanı
Sakın hiç kimseye etme bühtanı
Eğer biliyorsan On İki İmam’ı
Çeşit Devir Çağa kattık neden*

“*Nedendir*” adlı türküde “*Sakin hiç kimseye etme bühtanı*” ifadesinde “*bühtan*” sözcüğü “*suçlama, iftira atma*” anlamına gelmekte olup “*dürüstlük*” değerinin vurgulanmış olduğu genel olarak türkünün teması incelendiğinde ise “*anlatı*” temasında olduğu görülmüştür. “Anlatı” temasında ise yanlış bir yolda gidildiği, kişinin kendini tanınması ve yalan söylememesi gerektiği anlatılmaktadır.

4. Öz Denetim

Öz denetim, benliğin bireyin kendisi tarafından düzenlenmesi, davranışsal ve duygusal olarak bireyin uzun vadeli hedeflere ulaşmasında kendini kontrol etmesidir (Duckworth, 2011: 2639). Araştırmada 2 türkü içerisinde “öz denetim” değerine ilişkin ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari’ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“*Üçlerdir*” adlı türkü örneğinde, “öz denetim” değeri, “başarı” temasına şu şekilde değinilmiştir:

*“Davut Sulari'yem gördüğüm derem
Gözlüye gözlüyem görmeze körem
Caht edem ki Maksut menzile erem
Dar günde destimden tutan Üçler'dir”*

*“Azmettim yoluma Bağın'e vardım
Şah dedemin namu nişanın gördüm
Gemiyi Taş etmiş hükmüne erdim
Bu kulu sürüye katan üçlerdir”*

“*Üçlerdir*” adlı türküde “*Caht edem ki Maksut menzile erem*” adlı ifadede “öz denetim” değerinin olduğu “*Azmettim yoluma Bağın'e vardım*” ifadesinde ise “başarı” temasının olduğu incelenmiştir.

5. Sabır

Sabır, bir kişinin hayal kırıklığı, acı ve sıkıntı karşısında sakince beklemesidir. Zamansal olarak bekleme eylemi olarak ifade edilmesine rağmen doğrudan zamana odaklanmayan (Schnitker, 2012: 263) veya uzun vadeli sürece gösterilen bir tepki olarak yorumlanmasının daha doğru olduğu söylenebilir. Yakınma, bir durumdan memnuniyetsizlik durumu sonucu durumdan şikayetçi olmaktır (Şimşek, 2018). Araştırmada 3 türküde içerisinde “*sabır*” değeri ile ilgili ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari’ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“*Gönül Defterini Açtım Okuram*” adlı türkü örneğinde, “*sabır*” değeri ve “*tasavvufi*” temada olan türkü aşağıdaki gibi örneklendirilmiştir:

*“Dünyada gerektir ahiret başta
Ne gezersin gardaş dağ ile daшта
Nefsin ile uğraş dur sen savaşta
Sabır külüngüynen gir bak neler var*

*Davut Sulari’yem hey hey çevrildim şaha
Üstadımlan gettim yar yar ulu divana
Düldülü ali’yle hey hey devri devrana
Girebilir isen gir bak neler var”*

“*Gönül Defterini Açtım Okuram*” adlı türküde “*Sabır külüngüynen gir bak neler var*” ifadesinde sabır değerinin “*Üstadımlan gettim yar yar ulu divana*” ifadesinde ise “*tasavvufi*” temanın olduğu görülmüştür.

6. Saygı

Saygı, çocukluktan itibaren doğrudan ya da örtük olarak öğretilen başkalarının hakkını gasp etmemek, bireylere, geleneklere veya kültüre gösterilen özen olarak tanımlanabilir (Dillon, 2003: 1). Saygının Türk toplumunda yıllar içinde süregelen önemli bir değer olduğu söylenebilir. Araştırmada 1 türkü içerisinde “*saygı*” değerine ilişkin ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut

Sulari'ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“*Biraz Evvel Toroslar'dan Bahsettin*” adlı türkü örneğinde “*hem saygı hem de sevgi*” değeri mevcuttur. Aşağıdaki gibi örneklendirilmiştir:

*Barazama dağı zifiri kara
Sordum gittim mihman oldum muhtara
Konu komsu koştı geldi bir ara
Sevgi saygı hürmet çok Kumru Hanım”*

“*Biraz Evvel Toroslar'dan Bahsettin*” adlı türküde “*Sordum gittim mihman oldum muhtara*” adlı ifadede “*Mihman*” sözcüğü Farsça bir sözcük olup dizede “*konuk olmak*” anlamı taşımakla beraber (TDK, 2021). “*Sevgi saygı hürmet çok Kumru Hanım*” cümlesi ile “*sevgi*” ve “*saygı*” değerine açık bir şekilde vurgu yapıldığı tespit edilmiştir.

“*Dünya Arsızın Fırsat Pirsizin*” adlı türkü örneğinde “*saygı*” değeri “*yakınma*” teması aşağıdaki dizelerde görüldüğü gibi belirtilmiştir:

*Mazlum Davut Sulari'yi yaratır
Gelen günler geçen geçen günü aratır
Aradan kalktı mı hürmetle hatır
Sarıp da solmak mı bu da mı hayat”*

*Dünya arsızındır hey dost fırsat pirsizin
Rağbet yalancının da refah arsızın
Azap yoksulundur hey dost göçük yersizin
Sefil sergan olmak bu da mı hayat”*

“*Dünya Arsızın Fırsat Pirsizin*” adlı türküde “*Aradan kalktı mı hürmetle hatır*” ifadelerinde “*hürmet*” sözcüğü “*saygı*” değerini ifade etmekte olup bu değere açık bir şekilde vurgu yapıldığı incelenmiştir. “*Sefil sergan olmak bu da mı hayat*” ifadesinde ise “*yakınma*” teması olduğu belirlenmiştir.

7. Sevgi

Sosyal bir varlık olan için insan için doğal bir ihtiyaç niteliğinde olan sevgi, Moslow'un sıraladığı hiyerarşik insan gereksinimleri üçgeninde fizyolojik ve güven gereksiniminden sonra gelen bir değerdir. Bu değer ilgi, hoşgörü, tahammül etme ile ilgilidir (Özmen, 1999: 194). Farkındalık, bireyin sahip olduğu bilgi, yapabileceklerinin bilincinde olmasıdır (Özsoy ve Günindi, 2011). Araştırmada 47 türkü içerisinde “sevgi” değerine ilişkin ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari’ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“*Bir Ağanın Kapısında*” adlı türküde “sevgi” değeri ve “farkındalık” temasının olduğu incelenmiştir. Bu değer ve tema aşağıdaki dizelerde görüldüğü üzere belirgin bir şekilde vurgulanmıştır:

*“Bir ağanın kapısında
Olmaya çalışmaktayım
Verdiği metahım ele
Almaya çalışmaktayım”*

*“Kız ar mısın warvay Hıdır?
Bu muhabbet yoldur budur
İstersen kız ister kudur
Sevmeye çalışmaktayım”*

“*Bir Ağanın Kapısında*” adlı türküde *Sevmeye çalışmaktayım*” ifadesinde “sevgi” değerinin açık bir şekilde vurgulandığı saptanmıştır. “*Bir ağanın kapısında olmaya çalışmaktayım*” ifadesinde ise “farkındalık” teması olduğu görülmüştür. “*Şu Tefsire Ben Bir Göz Attım*” adlı türkü örneğinde, “sevgi” değeri belirgin bir şekilde belirtilmiştir olup “öğüt” temasının mevcut olduğu incelenmiştir.

*“Davut Sulari der Alameti Hakk
Hakk kimde olursa Hakk saklar mutlak
Şöyle bir gözün aç bu aleme bak
Ben gibi aşıklar sevdaya gider”*

“*Şu Tefsire Ben Bir Göz Attım*” adlı türküde “*Ben gibi aşıklar sevdaya gider*” cümlelerinde “sevgi” değerinin “*Şöyle bir gözün aç bu aleme bak*” ifadesinde ise “*öğüt*” teması olduğu belirlenmiştir.

“*Ölmeden Evvel Ölmüş Kişiyem*” adlı türkü örneğinde, “sevgi” değeri “*çaresizlik*” ve “*farkındalık*” temaları verilmiştir:

*“İtibarsız bu han bir fani devran
Soyum sülbüm bütün dökmüş yaşlı kan
Ne mekânı vardır ne sever cihan
Ölmeden evvel ölmüş kişiyem”*

*Evlâdu Ali-ye hürmet kalkınca
Bu Seyyidden ters göz dönüp bakınca
Evin yıkıp otlarını yakınca
Sineme her derdi almış kişiyem”*

“*Ölmeden evvel ölmüş kişiyem*” adlı türküde “*Ne mekânı vardır ne sever cihan*” ifadesinde “sevgi” değeri “*Ölmeden evvel ölmüş kişiyem*” ifadesinde “*çaresizlik*” teması, “*Sineme her derdi almış kişiyem*” ifadesi ile “*farkındalık*” temasının olduğu göze çarpmaktadır.

8. Sorumluluk

Sorumluluk, bireyin üzerinde olan herhangi bir işi sonuna kadar yapma veya yapmaya çalışması isteğine dayalı olan bir değerdir (Özen, 2015: 8). Sorumluluk değerinin bireylere küçük yaşlardan itibaren kazandırılmaya çalışılması bu duygunun kalıcı olabilmesi açısından önem arz ettiği düşünülmektedir. Ancak Âşık Davut Sulari türkülerinde sorumluluk değerine rastlanmamıştır.

9. Vatanseverlik

Vatanseverlik milleti birleştiren bir bağıdır (Canovan, 2000: 415). Yıldırım (2006: 23) vatan severliği bir insanın ülkesini anlamlı ve değerli bulması olarak tanımlamaktadır. Vatanseverliğin Türk Milleti açısından önemli bir yerde olduğundan bahsedilebilir. Âşık Davut Sulari’nin de türkülerinde bu değer üzerine de eğilim gösterdiğini söylemek mümkündür. Araştırmada 2 türkü içerisinde “*vatanseverlik*”

değerine ilişkin ifadeler olduğu incelenmiştir. Bu değer ile ilgili Âşık Davut Sulari'ye ait türkülerden bazıları aşağıdaki dizelerde görüldüğü şekilde örneklendirilmiştir:

“İşçi Geldim Almanya'ya Açtım” adlı türkü örneğinde “vatanseverlik” değeri ve “hasret” teması aşağıdaki şekildedir:

*“Nürnberg'te fabrikaya aldılar
Yavrularım Türkiye'mde kaldılar
Hasret mektubunu bana saldılar”*

*“Gidem gardaş gidem anavatana
Bu diyarlar mesken olur mu bana”*

“İşçi Geldim Almanya'ya Açtım” adlı türküde “Gidem gardaş gidem anavatana Bu diyarlar mesken olur mu bana” ifadesinde “vatanseverlik” değeri, “Yavrularım Türkiye'mde kaldılar Hasret mektubunu saldılar” ifadesi ile “hasret” temasının vurgulanmış olduğu saptanmıştır.

10. Yardımseverlik

Yardımseverlik toplumu kaynaştıran ve birlik beraberliğe dayalı sağlam temeller atan değerlerden biridir (Sönmez ve Akıncan, 2013: 106). Rachman (1978: 1) yardımseverliği bireylerin bir işi zorlanmadan veya rahatsız olmadan yapabilmesi yapılacak olan eylemlerinde başarılı olabilmesi için sunulan maddi manevi destek olarak tanımlamaktadır. Bu bilgilerden yola çıkarak yardımseverliğin toplumsal yaşamı kolaylaştıran ve insani ilişkileri düzenleyen bir yönünün olduğu söylenebilir. Çalışmada incelenen türkülerden “yardımseverlik” değerine dair bulguya rastlanmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada Âşık Davut Sulari'ye ait TRT repertuarında yer alan ve almayan 200 türkü 2018 yılı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan müzik dersi öğretim programında (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9, 10, 11, 12 sınıflar) yer alan

“adalet”, “dostluk”, “dürüstlük”, “öz denetim”, “sabır”, “saygı”, “sevgi”, “sorumluluk”, “vatanseverlik” ve “yardımseverlik” olmak üzere toplam on kök değer olarak yer alan değerlere göre analiz edilmiş olup değer tespit edilen türkülerin tematik değerlendirmeleri yapılmıştır.

Bu bilgiler ışığında; Âşık Davut Sulari türkülerinde “sevgi” değerinin en yoğun olarak incelenen değer olduğu, “dostluk, sabır ve dürüstlük” (sabır ve dürüstlük değerleri aynı sayıda) değerlerinin sırası ile “sevgi” değerini yoğunluk açısından takip ettiği, en az görülen değer ise “sevgi-saygı, sevgi-öz denetim, öz denetim ve öz denetim-dürüstlük” değerleri olduğu incelenmiştir. İncelenen değerlerin yanı sıra “adalet, sorumluluk ve yardımseverlik” değerinde ise hiç türkü olmadığı ortaya çıkmıştır.

Değer tespit edilen türküler temaları açısından incelendiğinde ise türkülerde en yoğun olan değer ve temanın “sevgi” değeri, “aşk” teması olduğu, “sevgi” değeri ve “tasavvufi” temada olan türkülerin azımsanmayacak düzeyde olup ikinci en yoğun değer ve tema olduğu, “sevgi-saygı değeri, anlatı teması, sevgi-öz denetim değeri, tasavvufi tema, sevgi değeri, aşk ve hasret teması, sevgi değeri, farkındalık ve çaresizlik teması, sevgi değeri, öz denetim ve tasavvufi tema, sevgi değeri, farkındalık teması, sevgi değeri öğüt teması, sevgi değeri, sitem teması, sevgi değeri yakınma teması, dostluk değeri, anlatı teması, dostluk değeri, hasret teması, dostluk değeri, sitem teması, dostluk değeri, tasavvufi tema, dürüstlük değeri, anlatı teması, sabır değeri, öğretici tema, sabır değeri, yakınma teması, vatanseverlik değeri, hasret teması, vatanseverlik değeri, yakınma teması, öz denetim değeri, çalışkanlık teması, saygı değeri, yakınma teması ve sevgi değeri, anlatı ve öğüt” temalarında olan türkülerin ise en az yoğunlukta olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar ışığında, türkülerde incelenen değerlerin belirlenmesi sonucunda incelenen temaların, birbiriyle doğru orantı göstermekte ve birbirini destekler nitelikte olduğu, yanı sıra bu türkülerin müzik derslerinde değerleri yansıtması açısından kullanılabileceği söylenebilir.

Araştırmamızın bulgularından elde edilen sonuçlar, önceden yapılan bazı araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Türküler genel anlamda incelendiğinde örneğin Neşet Ertaş türkülerindeki sosyal bilgiler dersi değerleri ile ilgili yapılan bir yüksek lisans tezinde (Dilek, 2019), “*sevgi*” değerinin diğer tüm değerlerden fazla olduğu tespit edilmiş olup “*adalet*” değerinin ise en az sayıda olduğu görülmüştür. TRT Türk halk müziği repertuvarındaki türkülerin müzik öğretim programlarındaki değerlere göre incelendiği yüksek lisans tezinde, “*sevgi*” değerinin diğer değerlerden daha fazla olduğu “*adalet*” değerinin ise en az sayıda olduğu sonucuna varılmıştır. Barış Manço eserlerindeki değerlerin incelendiği çalışmada ise yine en fazla “*sevgi*” değerinin işlenmiş olduğu görülmüştür (Üztemur ve ark., 2021). Bitlis türkülerinde aşk, ayrılık ve sosyal hayat temalarını işleyen Şengül’ün (2017) makale çalışmasında en fazla işlenen temanın “*aşk*” teması olduğu saptanmıştır. Terzioğlu ve arkadaşlarının (2023), Âşık Davut Sulari’ye ait 18 türkünün incelenmiş olduğu makale çalışmasında en yoğun işlenen değer “*sevgi*” değeri olduğu, en az işlenen değerlerin ise “*merhamet, şefkat, tevazu, bağışlayıcılık ve tutumluluk*” olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırmamızın bulgularından elde edilen sonuçlar, önceden yapılan bazı araştırmaların sonuçlarıyla ise farklılıklar göstermektedir. Teke yöresi geleneksel halk türkülerinin incelendiği bir çalışmada, Teke yöresine ait olan geleneksel halk türkülerini Schwartz’ın değerleri kapsamında incelenmiş olup bu türkülerde “*hazcılık, geleneksellik, iyilikseverlik, uyarılım, güvenlik, başarı, evrenselcilik, güç, uyma ve özyönelim*” değerlerinin mevcut olduğu ortaya çıkmıştır (Yardımcı ve Uslu, 2015). İçerik analizinin yapılmış olduğu türkülerin değerler eğitimi kapsamında incelendiği çalışmada türkülerde 22 değer belirlenmiş olup türkülerin öğrencilere değerler eğitimi aktarmada işlevsel bir boyutunun olabileceği sonucuna ulaşılmıştır (Arıcı ve Er, 2017). Araştırmalardan kısmen ortak sonuçlar elde edilmiş olsa da birtakım farklı sonuçların da mevcut olduğu sonucuna varılmıştır. Özellikle Teke yöresi geleneksel halk türkülerinin incelenmiş olduğu çalışmada, türküler Milli Eğitim Bakanlığı müzik öğretim programının haricinde Schwartz’ın değerleri kapsamında

incelenmiştir. Dolayısı ile de araştırma ile benzer olmayan değerlerin yoğunlukta olduğu anlaşılmaktadır.

Çalışma kapsamında yapılan araştırmalar sonucunda birtakım önerilerde bulunulabilir. Bunlar;

1. Eğitim bilimleri alanında oldukça önemli bir yeri kapsayan değerler ve kültür aktarıcıları olarak âşıklar ile ilgili yeterince çalışma yapılmadığı incelenmiştir. İlgili konu ile alakalı literatüre daha fazla çalışma kazandırılabilir.
2. Müzik ders kitaplarında âşıklar ve evrensel veya milli değerler ile alakalı ayrı bir ünite oluşturularak türküler aracılığı ile değerlerin bireylere öğretilmesi kolaylaştırılabilir.
3. Türküler, tematik anlamda toplum yaşantısı, inanışları ve kültürünü yansıtan önemli öğeleri barındırmaktadır. Ayrıca müzik eğitiminde de önemli araçlardan biridir. Bu açıdan bakıldığında araştırmamızdan Milli Eğitim Bakanlığı müzik ders kitaplarına kaynaklık etmesi yönüyle yararlanılabilir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, N. (2009). Türk halk şiirinde biçim ve tür sorunu. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 2(3-4), 133-186., s151.
- Arıcı, A. F., & Züleyha, E. R. Değerler Eğitimi Aracı Olarak Türküler: Bir İçerik Analizi. *İv. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*, 19.
- Arslan, M. (2015). Kültürel Belleğin Uzman Taşıyıcıları Olarak Âşıklar. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 15(1), 1-6.
- Arvas, A. (2015). Gezgin Bir “Alevî Dedesi”: Âşık Davut Sularî. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (74), 199-209.
- Aydoğdu, Ü. R., Karamustafaoğlu, O., & Bülbül, M. Ş. (2017). Akademik Araştırmalarda Araştırma Yöntemleri ile Örneklem İlişkisi: Doğrulayıcı Doküman Analizi Örneği. *Dicle University Journal of Ziya Gokalp Education Faculty*, (30).
- Bolat, Y. (2016). Sosyal Değerleri ve Değerler Eğitimi Anlamak. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(29), 322-348.
- Bozkurt E. (2019). Karakter Eğitimi ve Değerler Eğitimi ile İlgili Temel Kavramlar, Karakter Ve Değerler Eğitimi, Ed; Özer, B. 1. Baskı, PEGEM AKADEMİ, Ankara. S. 20.
- Bozok, B. (2010). İlköğretim 8. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Milli Değerlerin Kazanılmasında Milli Bayramlarımızın Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Britten, F. I. (2023). Fuzûlî'nin Türkçe Divan'ında ve Shakespeare'in Sonelerinde Aşk Teması. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 58-67.
- Bulut, S. (2019). *TRT Türk Halk Müziği Repertuvarındaki Türkülerin Müzik Öğretim Programlarındaki Değerlere Göre Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Trabzon.
- Canovan, M. (2000). Patriotism Is Not Enough. *British Journal Of Political Science*, 30(3), 413-432.
- Cihan, N. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi ve Türkiye'deki Uygulamaya Bir Bakış. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).
- Creswell, J. W. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Siyasal kitabevi.
- Çapan, P. (2009). Fuzûlî'nin Leylâ vü Mecnûn'unda Tematik Olarak Aşk. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4, 7., s. 227.
- Çelebi, N. (1986). 20. Konya Aşıklar Bayramı'na Katılan Aşıklar Üzerinde Yapılan Sosyolojik Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (3), 227-250.
- Dilek, O. (2019). *Neşet Ertaş Türkülerindeki Sosyal Bilgiler Dersi Değerleri* (Master's thesis, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi).
- Dillon, R. S. (2003). Respect.
- Duckworth, A. L. (2011). The Significance Of Self-Control. *Proceedings Of The National Academy Of Sciences*, 108(7), 2639-2640.
- Erkan, S. (2012). *Anadolu Sahası Köroğlu Anlatılarında Tema ve Ezgi Meselesi*. Doktora tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Franco, Z. E., Blau, K., & Zimbardo, P. G. (2011). Heroism: A conceptual analysis and differentiation between heroic action and altruism. *Review of general psychology*, 15(2), 99-113.
- Göher Vural, F. (2011). Türk Kültürünün Aynası: Türküler. *Fine Arts*, 6(3), 397-411.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). Learning And Teaching About Values: A Review Of Recent Research. *Cambridge Journal Of Education*, 30(2), 169-202.
- Hugh-Jones, D. (2016). Honesty, Beliefs About Honesty, And Economic Growth In 15 Countries. *Journal Of Economic Behavior & Organization*, 127, 99-114.
- Hussein, H. M. (2022). The concept of reproach in the Poetry of Necati Cumalı: Necati Cumalı'nın Şiirlerinde Sitem Anlayışı. *Journal of the College of Languages (JCL)*, (45), 305-323.
- Janis I L (1943) Meaning and the study of symbolic behavior, *Psychiatry*, 6, 425-439.
- Karagöz, B. (2013). İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kınık, M. (2011). Bir İletişim Aracı Olarak Türk Halk Müziği ve Türküler. *Erciyes İletişim Dergisi*, 2(1).
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). 1-8. Sınıf ve 9-12. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programı
- Oktay, A. (2018). Âmid-İ Sevdâ Gazetesindeki Şiirlerde Tematik Bir İnceleme. *Turkish Studies*, 13, 12, 293.
- Özen, Y. (2015). Sorumluluk eğitimi. *Ankara: Vize Yayıncılık*.
- Özkan, U. B. (2019). Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi. *Ankara: Pegem Akademi*, 4.
- Özmen, F. (1999). Etkili Eğitimin Gerçekleştirilmesinde Duyuşsal Alanın Önemi. Sevgi Eğitimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198.

- Özsoy, G., & Günindi, Y. (2011). Okulöncesi öğretmen adaylarının üstbilişsel farkındalık düzeyleri. *İlköğretim Online*, 10(2), 430-440.
- Öztürk, E., & Can, A. A. (2020). The Effect of Music Education on the Social Values of Preschool Children. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 15(5), 1053-1064.
- Rachman, S. (1979). The Concept Of Required Helpfulness. *Behaviour Research And Therapy*, 17(1), 1-6.
- Rawls, J. (2020). *A Theory Of Justice*. Harvard University Press.
- Seddig, D., & Davidov, E. (2018). Values, Attitudes Toward Interpersonal Violence, And Interpersonal Violent Behavior. *Frontiers In Psychology*, 9, 604.
- Schnitker, S. A. (2012). An Examination Of Patience And Well-Being. *The Journal Of Positive Psychology*, 7(4), 263-280.
- Schwartz, S. H. (1994). Are There Universal Aspects İn The Structure And Contents Of Human Values? *Journal of social issues*, 50(4), 19-45.
- Sönmez, Ö. F., & Akıncan, N. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin “Yardımseverlik” Değeri İle İlgili Metefor Algıları. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, (7), 105-120.
- Şengül, M. B. (2017). Bitlis Türkülerinde Aşk, Ayrılık Ve Sosyal Hayat. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(2), 315-332.
- Şimşek, Y. (2018). Cahit Külebi Şiirlerinde Mekânın Poetikası. *Journal Of International Social Research*, 11(60).
- Terzioğlu, A. M., Demirel, S., ve Lehimler, E. (2023). Examination of Asik Davut Sulari Turkish Folk Songs in the Context of Values Education. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 31(1), 38-47.
- Thomas, L. (1987). Friendship. *Synthese*, 217-236.
- Tillmann-Healy, L. M. (2003). Friendship As Method. *Qualitative inquiry*, 9(5), 729-749.
- Uçan, Ali. (1997)., Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997.
- Üztemur, S., Seviğen, E., & İnel, Y. (2021). “Barış Abi” yle Değer Öğretimi: Barış Manço Eserlerinde Değerler. *Başkent University Journal Of Education*, 8(1), 93-103.
- Vural, T. (2013a). Konya türkülerindeki konular. *TheJournal of SocialScienceStudies*, 6(4), 743-758.
- Vural, T. (2018b). Türkülerdeki Göç Algısı. *Sahne ve Müzik*, (6), 1-12.
- Yalsızuçanlar, S. (2018). *Efendiler Bağı: Davut Sulari Yaşamı ve Şiirleri*. Mevsimler Kitap.
- Yardımcı ve Uslu, E. (2015). Teke Yöresi Geleneksel Halk Türkülerinin Değerler Bağlamında İncelenmesi.
- Yıldırım, S. (2006). TSK Vatandaşlık Bilinci ve Vatan Sevgisi Eğitiminin Analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin yayıncılık.

Extended Abstract

Values are societal principles that hold crucial importance in regulating individuals' relationships, organizing the structure of a society, fostering healthy connections among individuals, and preserving harmony within these relationships. They stem from individuals' biological needs, facilitate interactions between individuals, address societal needs, and guide their decision-making. The instruction of values to individuals is achieved through values

education. Values education is an intentional and purposeful form of education aimed at strengthening individuals' connection with society and enabling them to lead a life in harmony with the community. This education starts in the family and continues in schools. While families form the foundation of values education, schools play a crucial role in shaping individuals' lives.

In order to impart values education systematically in schools, value-based learning outcomes have been incorporated into the curriculum of all levels, including primary, middle, and high school programs. In the 2018 revised curriculum of the Ministry of National Education, values have been classified under ten main headings. These values are Justice, friendship, honesty, self-discipline, patience, respect, love, responsibility, patriotism, and helpfulness.

Values are present in all educational programs. All subjects are considered important for passion on values to individuals, but music lessons are particularly noteworthy due to their ability to appeal to multiple senses, making it easier to transmit values to individuals.

The primary mission of the education system is to ensure the passing of culture to future generations. In order to preserve the existence of society and its culture, future generations need to be equipped not only with knowledge and skills but also with values. Only through a solid education can individuals be raised to be harmonious, tolerant, respectful, patriotic, and self-improving, while maintaining harmony with their surroundings. With the pleasure that art brings, this education can be transformed from being mandatory to being delivered to children with enthusiasm and enjoyment, making it a desired and willingly embraced experience. It is believed that imparting these values to children through music education can be an effective way to ensure the permanence of learning.

In music education, values can be taught to individuals through various music genres such as children's songs, national anthems, Sufi music, Turkish Folk Music, and Classical Music, as well as through educational materials prepared and distributed to schools by the Ministry of National Education.

When Turkish history is examined, it reveals that the lives of the Turks began with conquests, and over time, they had the opportunity to expand their territories and spread to vast geographical areas by acquiring new lands as their homeland. The Turks, whose homeland is Central Asia, continue to live today in many autonomous communities within the seven Turkic Republics, under the administration of various states, and as minority groups. Their extensive spread across diverse geographical regions has allowed them to assimilate various accumulations and a wide range of cultures into their own. This diversity and accumulation have also been reflected in Turkish Folk Music.

Turkish folk music reflects the collective emotions and thoughts of society, conveying sincerity, enthusiasm, and lived experiences through its musical structure, melodies, and lyrics. As a result, Turkish folk music has become an effective means of communication, contributing significantly to the life of the society. Indeed, the lyrics in Turkish Folk Music, originating from the community itself, serve not only as a means to convey the melodic aspect of the song but also reflect the sentiments of the people and play a significant role in passing the values onto individuals.

Turkish Folk Music holds significant importance in reflecting the values rooted within Turkish cultural life, owing to its rich historical past, strong foundations, and its incorporation of a wide range of diverse expressions unique to the Turkish people. It is believed

that within this genre, the "aşıklar" (traditional Turkish folk poets and minstrels) play a crucial role in transmitting values from one generation to another within society. The importance of themes explored in Turkish folk songs is considered to be as significant as the values they convey. This is because themes provide listeners or singers with insights into the overall content and message of the songs.

Themes refer to the main idea, central concept, or subject matter explored in a piece of work. Themes can also be defined as the general ideas that the lyricist or songwriter intends to convey in a piece of work. Themes in a text are not limited to fixed or uniform verbal word groups; they can be conveyed through various forms and patterns within the text. Themes can be found not only in various works such as poems, texts, and films but also in music, including its sub-genre, Turkish Folk Music, which comprises vocal pieces. Love, homesickness (gurbet), longing, heroism, and Sufistic themes are among the most well-known themes.

The theme of love refers to intense affection felt between two individuals and one-sided affection towards someone, or profound love directed towards Allah, prophets, or individuals whose thoughts or beliefs are embraced. This theme is one of the most commonly explored themes in artistic works. The theme of homesickness/"gurbet" (meaning being away from one's homeland) is one of the most frequently explored themes in Turkish literature, portraying the emotions that arise after moving to big cities or foreign countries in pursuit of better opportunities. The theme of longing is one of the themes that arise from individuals experiencing longing or yearning due to permanent migration or temporary relocation. The themes of heroism, military service, and war are regarded as the pinnacle of human behavior, portraying acts of compassion, altruism, and community-oriented actions that prioritize societal interests. Sufistic theme portrays the strong bond and love towards God, prophets, and revered individuals whose path is followed, as depicted in works of art. Indeed, minstrels hold a significant place in Turkish folk music and are regarded as an important cultural heritage of the society. One of the most prominent among these minstrels is Aşık Davut Sulari. Aşık Davut Sulari was born in 1925 in Erzincan and has become an important cultural heritage known to the whole community. Sulari has been actively involved in numerous concerts and projects related to Turkish Folk Music and has composed many pieces in the field of Turkish Folk Music. Sulari is an important figure who serves as a valuable source, passing on folk songs, ballads, and both his own and other poets' works (compositions of other minstrels) from his own region and other regions to the public. Through his folk songs, Aşık Davut Sulari reflects the culture, beliefs, and values of the society. In addition, his folk songs encompass a wide range of themes, including love, longing, helplessness, Sufism, advice, awareness, grievance, narrative, lamentation, and instructive themes.

In songs such as "Hayırdır İnşallah," "Yar Sevmesi Sevaptır," "Ben Öyle Bir Mahbup Sevdim," "Bir Güzelin Aşığıyım," "Bu Dünya Bakidir," "Hayat Veriyorsun," "Güzel Yar," "Ben Bir Güzel Sevdim," "İsmini Sevdiğim," "Ela Gözlerini Sevdiğim Dilber," "Kaşların İnce Mince," "Olamam," "Ey Güzeller Şahı Bir Abidesin," "Güzellerin Meclisine," "Aşk Bir Padişahdır Sevda Veziri," "İpek Tellerine Gönül Bağladım," "Ahu Gözlüm Sana Ben Ben Demiştim," "Ey Dilber Aşk-ı Beyanım," "Sabah Namazında Gördüm," "Sen Bendesin Ben Sendeyim," "Bir Dilberin Sevdasıyla Yanarım Ben Yanarım," themes of love and affection are present. In the song "Deli Gönül," themes of love, longing, and helplessness are expressed, while in "Ölmeden Evve Ölmüş Kişiyem," themes of love, awareness, and helplessness are explored. The song "Ayıptır" encompasses themes of love, self-control, and Sufism, while "Baban" portrays themes of love, narrative, and advice.

The songs of Âşık Davut Sulari have been analyzed based on 10 core values (*justice, friendship, honesty, self-discipline, patience, respect, love, responsibility, patriotism, and benevolence*) found in the music curriculum (for grades 1 to 12). Through this analysis, the themes of the identified values in the songs have been examined. The song lyrics and musical notations have been exemplified along with the occurrences of values and themes. In the present study, explicit or implicit expressions of values in the songs of Âşık Davut Sulari have been identified. The songs with identified value expressions were then examined in terms of themes, and a content analysis of these songs was conducted.

In the songs of Âşık Davut Sulari, the value of "love" has been identified as the most frequently explored value. Following "love," the values of "friendship," "patience," and "honesty" (with the same frequency for patience and honesty) were found to be the next most commonly represented values in terms of intensity. The least frequently observed values were "love-respect," "love-self-control," "self-control," and "self-control-honesty." Additionally, it was revealed that there are no songs specifically dedicated to the values of "justice," "responsibility," and "benevolence" among the examined songs.

When examined in terms of themes, the most prevalent values and themes in folk songs are the "love" value and the "romantic love" theme. Additionally, the folk songs with the "love" value and the "Sufistic" theme are found to be quite significant, ranking as the second most prevalent value and theme. On the other hand, the folk songs with the "love-respect" value and the "narrative" theme, the "love-self-control" value and the "Sufistic" theme, the "love" value and the "romantic love" and "longing" themes, the "love" value and the "awareness" and "benevolence" themes, the "love-self-control" value and the "Sufistic" theme, the "love" value and the "awareness" theme, the "love" value and the "advice" theme, the "love" value and the "remonstrance" theme, the "love" value and the "grievance" theme, the "friendship" value and the "narrative" theme, the "friendship" value and the "longing" theme, the "friendship" value and the "remonstrance" theme, the "friendship" value and the "Sufistic" theme, the "honesty" value and the "narrative" theme, the "patience" value and the "instructive" theme, the "patience" value and the "grievance" theme, the "patriotism" value and the "longing" theme, the "patriotism" value and the "grievance" theme, the "self-control" value and the "diligence" theme, the "respect" value and the "grievance" theme, and the "love" value and the "narrative" and "advice" themes are found to have the least prevalence among the folk songs.

Based on the research conducted within the scope of this study, several recommendations can be made. The research has revealed that there is insufficient study regarding the cultural transmitters known as minstrels. Remove this more efforts are needed to enrich the existing literature on this subject. Creating a separate unit in music textbooks dedicated to minstrels and their connection to universal or national values can indeed facilitate the teaching of values to individuals through folk songs. Folk song themes encompass significant elements that reflect societal life, beliefs, and culture. From this perspective, our research can be utilized as a valuable resource for the music textbooks of the Ministry of National Education.